

20. august 2026

Til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til udkast lov om systematisk gennemgang af udvalgte sager om førtidspension m.v.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har den 29. juni 2026 sendt ovenstående lovforslag i høring med en frist for eventuelle bemærkninger den 21. august 2026. Dansk Flygtningehjælp sætter pris på muligheden for at komme med bemærkninger til det fremsendte lovforslag.

Dansk Flygtningehjælp er grundlæggende kritisk overfor forslaget om en systematisk gennemgang af udvalgte sager om førtidspension for personer, som er indrejst fra et land uden for EU/EØS, og som bor i et boligområde udvalgt på baggrund af en bestemt socioøkonomiske kriterier.

Forskelsbehandling

Lovforslaget afgrænser målgruppen til førtidspensionister, der er opført i folkeregisteret som indrejst i riget fra et land uden for EU/EØS den 2. april 1968 eller senere, eller som er indrejst i riget efter udlandsophold i mere end 12 måneder fra et land uden for EU/EØS med få undtagelser. Det er desuden en betingelse, at førtidspensionisten bor i større almene boligområder med mindst 1.000 beboere og afgrænset af bestemte socioøkonomiske kriterier.

Dansk Flygtningehjælp er meget kritisk overfor denne afgrænsning af en særlig målgruppe og genvurdering af deres førtidspensionssager, som kan bidrage til en mistænkeliggørelse af målgruppen og deres ret til den tilkendte førtidspension.

Institut for Menneskerettigheder vurderer i deres høringssvar, at det rejser væsentlige menneskeretlige spørgsmål i forhold til forbuddet mod forskelsbehandling på baggrund af etnisk oprindelse. Instituttet vurderer, at lovforslagets afgrænsning af målgruppen vil medføre indirekte forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse, da den afgrænsning i langt overvejende grad vil favorisere personer med dansk oprindelse og stille personer med anden etnisk oprindelse ringere. Det er i strid med EMRK artikel 14 og forbuddet mod forskelsbehandling, da det ifølge instituttet er tvivlsomt om denne afgrænsning følger et legitimt formål, og forslaget står ikke i rimeligt forhold til formålet.¹

Baggrund og formål

Ifølge lovforslaget er begrundelsen for den afgrænsede målgruppe, at der findes boligområder, der er kendetegnet ved en høj forekomst af beboere uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse, lav indkomst samt mange beboere, som er dømt for kriminalitet.

Dansk Flygtningehjælp deler ambitionen om at arbejde med disse udfordringer i de nævnte boligområder, men vi mener ikke, at en genvurdering af udvalgte førtidspensionssager med henblik på eventuel frakendelse af førtidspension er redskabet til *"at styrke arbejdsmarkedstilknytningen og medvirke til, at der sker en revitalisering i de udvalgte boligområder"*.

¹ <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/systematisk-gennemgang-udvalgte-foertidspensionssager-mv>

Vores mangeårige erfaringer med målgruppen viser, at hvis man gerne vil styrke udsatte borgeres arbejdsevne, så skal man fokusere på motivation, opkvalificering, uddannelse, danskundervisning, målrettede og langsigtede beskæftigelsesindsatser med fokus på individuelle behov for støtte og hjælp til også at håndtere sociale og helbredsmæssige udfordringer. Vi vurderer, at det vil være en mere realistisk og værdig vej at gå, hvis man gerne vil styrke deres arbejdsevne med henblik på hel eller delvis selvforsørgelse.

I de senere år har det fyldt meget i den offentlige debat, at der er en overrepræsentation af ikke-vestlige indvandrere på førtidspension, hvilket blandt andet har ført til *Aftale om systematisk gennemgang af udvalgte førtidspensionssager mv. fra december 2025*, som dette lovforslag skal udmønte.

Dansk Flygtningehjælp vil gerne fremhæve Rockwool Fondens Forskningsenheds analyse "*Sandsynligheden for førtidspension blandt ikke-vestlige indvandrere er på sit laveste i 17 år*" (2025).

Analysen peger på, at antallet af personer på førtidspension er på sit højeste i 20 år, og antallet og andelen af ikke-vestlige indvandrere på førtidspension er steget de seneste år. Den primære forklaring er, at der er flere ikke-vestlige indvandrere i befolkningen, hvilket naturligt også vil medføre en højere andel af førtidspensionister. Samtidig er gruppen af ikke-vestlige indvandrere også blevet ældre, og risikoen for førtidspension stiger med alderen, ligesom den stigende pensionsalder i samfundet også generelt vil medføre et øget antal førtidspensionister.

Rockwool Fondens analyse viser samtidig, at sandsynligheden for, at ikke-vestlige indvandrere under 60 år er på førtidspension er på det laveste niveau i 17 år, og sandsynligheden er faldet i stort set alle aldersgrupper og særligt for de 40-60-årige. Andelen af 50-årige ikke-vestlige indvandrere på førtidspension er faldet fra 24 pct. i 2012 til 15 pct. i dag, og til sammenligning er andelen for etniske danskere faldet fra 8 pct. til 7 pct.² Rockwool Fonden peger også på, at overrepræsentation af ikke-vestlige indvandrere på førtidspension hænger sammen med mere grundlæggende forhold som svagere arbejdsmarkedstilknytning, lavere uddannelsesniveau og flere psykiske og fysiske helbredsproblemer blandt ikke-vestlige indvandrere, særligt for personer med flygtningebaggrund. Tidligere forskning peger på, at disse helbredsmæssige udfordringer forklarer en væsentlig del af forskellen i førtidspension mellem etniske danskere og indvandrere.

Tilkendelse af førtidspension og vurdering af arbejdsevne

Det fremgår af lovforslaget, at kommunen skal vurdere, om der er konkret anledning til at kontrollere, om førtidspensionisten stadig er berettiget til førtidspension, eller dennes arbejdsevne er forbedret, så vedkommende vil kunne forsørge sig selv vedvarende med indtægtsgivende arbejde.

Kommunen vil kunne lade forskellige elementer indgå i en helhedsvurdering af, om arbejdsevnen er væsentlig forbedret siden tilkendelsen af førtidspension. Kommunen kan inddrage de oprindelige oplysninger vedrørende sagen, eventuelt nye helbredsoplysninger, en personlig samtale, indkomst ved arbejde og andre aktiviteter som omfattende frivilligt arbejde, omfattende deltagelse i uddannelses- og fritidsaktiviteter eller kriminalitet mv. På den baggrund kan de udvalgte kommuner, der skal træffe afgørelser, beslutte om en førtidspension skal bevares, frakendes eller gøres hvilende i en periode.

Dansk Flygtningehjælp vil gerne påpege, at mange førtidspensionister har været i langvarige og komplekse udredningsforløb i sundhedsvæsenet og langvarige afklaringsforløb i beskæftigelsessystemet forud for tilkendelse af førtidspension. Tilkendelse af førtidspension sker dermed på baggrund af en omfattende sundhedsfaglig og socialfaglig udredning og vurdering.

² Rockwool Fondens Forskningsenhed (2025): Sandsynligheden for førtidspension blandt ikke-vestlige indvandrere er på sit laveste i 17 år.

Tillid til offentlige myndigheder

Lovforslaget er rettet mod en bestemt gruppe førtidspensionister med flugt- og indvandrerbaggrund. Dansk Flygtningehjælp mener, at det kan opleves som stigmatiserende og bidrage til en opfattelse af, at de og deres tilkendelse af førtidspension kan betragtes som mindre troværdig end for andre borgere, som er tilkendt førtidspension. Lovforslagets fokus på indvandring og særlige boligområder udfordrer principperne om ligebehandling og risikerer at svække tilliden til de offentlige myndigheder.

Mange personer med flugtbaggrund har erfaringer med myndigheder i deres hjemlande præget af vilkårlighed, diskrimination eller forfølgelse. Opbygningen af tillid til offentlige myndigheder i Danmark er derfor ofte et centralt element i integrationsarbejdet.

Et lovforslag med systematisk gennemgang og kontrol målrettet en bestemt befolkningsgruppe, kan risikere at underminere denne tillid. Det gælder særligt, når udvælgelsen ikke sker på baggrund af individuelle forhold, men gennem generelle kriterier knyttet til indvandring og bopæl i bestemte boligområder.

Flygtninge som sårbar målgruppe

Af lovforslaget fremgår det, at kommunen kan undlade at indkalde en førtidspensionist til samtale, hvis det er helt åbenbart, at der på grund af pensionistens helbredsmæssige forhold ikke er grundlag for at vurdere, om der er sket en væsentlig forbedring af arbejdsevnen. Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at kommunen kan undlade at indkalde til samtale med personligt fremmøde ligesom kommunen kan undlade at indstille borgere til frakendelse af førtidspensionen.

Men Dansk Flygtningehjælp vil gerne fremhæve, at en systematisk gennemgang af førtidspensionssager kan skabe betydelig utryghed blandt personer med alvorlige fysiske eller psykiske helbredsmæssige udfordringer, som er årsagen til, at de har fået tilkendt førtidspension efter grundig sundhedsfaglig og socialfaglig vurdering.

Dansk Flygtningehjælp vil også gerne fremhæve, at mange personer med flugtbaggrund, som har fået tilkendt førtidspension, lever med alvorlige psykiske eller fysiske følger af krig, tortur, forfølgelse eller flugt, herunder kroniske somatiske sygdomme, traumer og psykiske lidelser. Det er svært at sige præcis, hvor mange flygtninge i Danmark der er berørt af traumer, men forskellige undersøgelser indikerer, at 24-43 pct. er berørt af traumer.³ For denne gruppe kan en genvurdering af deres førtidspensionssag og usikkerhed om forsørgelsesgrundlaget forværre eksisterende somatiske, psykiske og sociale problemer – selv når den tilkendte førtidspension i sidste ende opretholdes.

Vi opfordrer derfor til, at der indføres særlig hensyntagen og beskyttelse af borgere med veldokumenterede og alvorlige helbredsmæssige udfordringer, herunder traumatiserede flygtninge. Ligesom vi også vil opfordre til, at kommunen giver grundig vejledning og god adgang til tolkebistand til de samtaler, som kommunen indkalder til i forbindelse med genvurderingen.

Sanktionsbestemmelser

Lovforslaget giver mulighed for reduktion af førtidspensionen på 1.000 kr. ved udeblivelse fra samtaler i kommunen uden rimelig grund i forbindelse med genvurderingen.

Dansk Flygtningehjælp finder det uhensigtsmæssigt at anvende økonomisk sanktion overfor førtidspensionister, da målgruppen ofte har komplekse og alvorlige helbredsmæssige og sociale

³ Dansk Flygtningehjælp (2024): "Flygtninges mentale sundhed", Center for Udsatte Flygtninge

udfordringer, som kan påvirke evnen til at efterkomme krav fra myndighederne. Hvis man vil hjælpe førtidspensionister tættere på arbejdsmarkedet og styrke deres arbejdsevne, er det nødvendigt med den rette indsats og støtte og ikke økonomisk sanktion.

Afsluttende bemærkninger

I dag tilkendes førtidspension efter en omfattende og grundig sagsbehandling, hvor det dokumenteres, at arbejdsevnen er varigt nedsat i et sådant omfang, at den pågældende uanset mulighederne for støtte ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde. Kommunen kan allerede frakende en førtidspension, hvis pensionistens arbejdsevne bliver så væsentligt forbedret, at vedkommende vedvarende kan forsørge sig selv gennem et arbejde.

Vi finder derfor, at forslaget om en systematisk gennemgang af ca. 5.000 sager om førtidspension er en unødvendig og ressourcekrævende indsats set i lyset af, at kommunen allerede i dag efter de gældende regler kan frakende en førtidspension, hvis den enkelte opnår en væsentlig forbedring af sin arbejdsevne.

Vi vil i stedet for opfordre til, at man ændrer lovforslaget og bruger ressourcerne på en positiv, motiverende og ressourceorienteret indsats, hvor kommunen hjælper førtidspensionister med en forbedret arbejdsevne i ordinært arbejde med henblik på at blive helt eller delvist selvforsørgende.

Hvis man vælger at fastholde forslaget, skal vi opfordre til, at der etableres klare kriterier for, hvornår en førtidspensionssag genvurderes, så der ikke gennemføres ressourcekrævende genvurderinger i sager, hvor det allerede er åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan udvikles.

Dansk Flygtningehjælp står som altid til rådighed med vores viden og mangeårige erfaringer med målgruppen.

Med venlig hilsen



Charlotte Slente

Generalsekretær

Dansk Flygtningehjælp